

Στα ίχνη της Γραφής

η ιστορία της γραφής και της
γλώσσας στον ελλαδικό χώρο

Σ. Αηδόνη
Αρχαιολόγος-Υπεύθυνη Πράξης

Στα ίχνη της Γραφής

Β. Η μουσειοσκευή

B. Η μουσειοσκευή

- Οι μουσειοσκευές είναι μικρές εκπαιδευτικές φορητές εκθέσεις
- Οι μουσειοσκευές αποτελούν μια αυτόνομη και ενιαία εκπαιδευτική ενότητα
- Οι μουσειοσκευές βασίζονται στη γοητεία που ασκούν τα μουσειακά αντικείμενα και η «ιστορία» που μεταφέρουν
- Οι μουσειοσκευές βασίζονται στη δύναμη των τρισδιάστατων αντικειμένων και τη συμμετοχή όλων των αισθήσεων για την αντίληψή τους

B. Η μουσειοσκευή της γραφής

Η μουσειοσκευή της γραφής αποτελείται από τρία μέρη:

1. Τη βασική εκπαιδευτική ενότητα (σχολική τσάντα)
2. Την προσαρμοσμένη εκδοχή της για Άτομα με Αναπηρία (μουσειοσκευή ΑμεΑ)
3. Το κουτί με όλα τα αναλώσιμα υλικά που είναι απαραίτητα για την πραγματοποίηση όλων των δράσεων που προτείνονται (τουλάχιστον για τις πρώτες πιλοτικές χρήσεις)

B.1.1. Το περιεχόμενο της μουσειοσκευής

Η μουσειοσκευή περιλαμβάνει:

- Κουτί με **δώδεκα (12) εκθέματα** (αντίγραφα αυθεντικών αντικειμένων προσαρμοσμένα ως προς το μέγεθος και το υλικό στις ανάγκες της μουσειοσκευής)
- **Καρτέλες** αντικειμένων
- **Συμπληρωματικό «εκθεσιακό» υλικό** σχετικό με τα υλικά και όργανα γραφής σε διάφορες εποχές (9 αντικείμενα)
- Έντυπο με **οδηγίες χρήσης** της μουσειοσκευής για τον εκπαιδευτικό
- Έντυπο **δραστηριοτήτων** ανά αντικείμενο «Στα ίχνη των εκθεμάτων»
- **Επιτραπέζιο παιχνίδι «Μια νύχτα στο μουσείο»** (board, σακουλάκι με κάρτες, οδηγίες)
- Φύλλο με το αλφάβητο Braille
- Δείγματα διαφορετικών ειδών χαρτιού

B.1.2. Οδηγίες χρήσης για τον εκπαιδευτικό

Το φυλλάδιο

- περιγράφει αναλυτικά τους στόχους και το περιεχόμενο της μουσειοσκευής, καθώς και τα κριτήρια επιλογής τους
- παρουσιάζει τη λογική και τη λειτουργία των προτεινόμενων δραστηριοτήτων του βασικού εντύπου «Στα ίχνη των εκθεμάτων»
- κάνει αναφορά το επιτραπέζιο παιχνίδι «Μια νύχτα στο μουσείο»
- συνδέει τη μουσειοσκευή με τον εκπαιδευτικό φάκελο
- προτείνει τρία στάδια επεξεργασίας: προπαρασκευαστικό, βιωματικό και στάδιο εμπέδωσης

Β.2. Τα εκθέματα

Δώδεκα βασικά εκθέματα

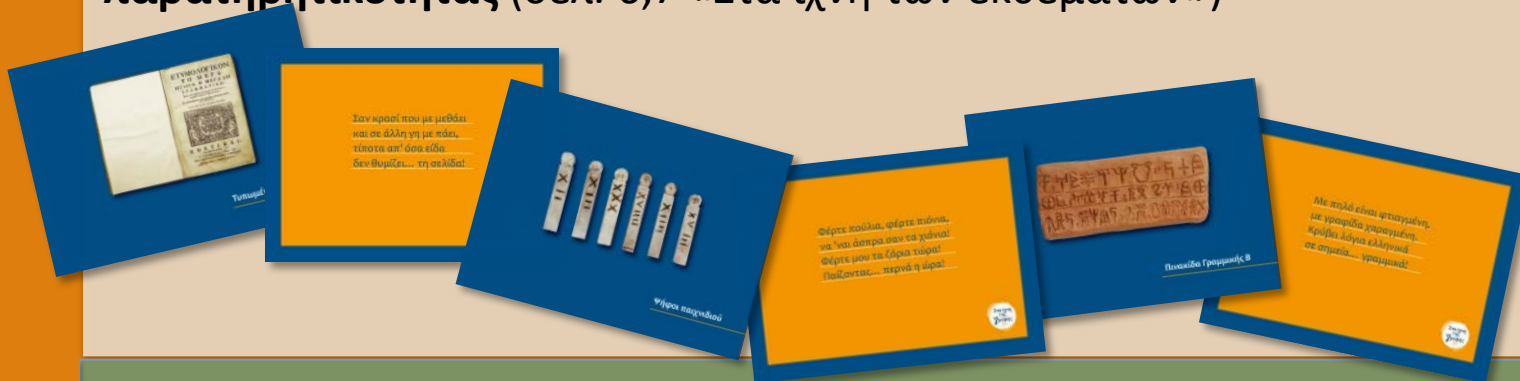
1. Πινακίδα γραμμικής Β
2. Όστρακο οστρακισμού
3. Δικαστικές ψήφοι (2)
4. Ορφικό έλασμα
5. Ταφικό σήμα
6. Ψήφοι παιχνιδιού (6)
7. Λυχνάρι
8. Σφραγίδα άρτου
9. Βυζαντινό νόμισμα
10. Σφραγιστικό δαχτυλίδι αξιωματούχου
11. Έντυπο σελίδα
12. Σημαία επανάστασης

B.1.3. Καρτέλες εκθεμάτων

Το κουτί περιλαμβάνει **δύο σειρές καρτών** με τα εκθέματα. Η μία διαφέρει από την άλλη στο πίσω μέρος: η μια σειρά δίνει ένα αίνιγμα για το αντικείμενό της, ενώ η άλλη δεν έχει τίποτα.

Οι κάρτες χρησιμοποιούνται για την πρώτη γνωριμία με τα εκθέματα μέσα από **παιχνίδια αντίληψης, μνήμης και παρατηρητικότητας** (σελ. 6,7 «Στα ίχνη των εκθεμάτων»)

B.1.4. Εργαλεία και όργανα γραφής

Συμπληρωματικό υλικό για **βιωματικά εργαστήρια** σχετικά με υλικά, όργανα και **τεχνικές** γραφής από την προϊστορία έως σήμερα:

- μια οστέινη **γραφίδα**, ιδανική για χάραξη σε πηλό
- ένα σακουλάκι με 10 σφραγιδάκια που φέρουν σημεία από **το δίσκο της Φαιστού**
- **κηρωμένες πινακίδες** και γραφίδα
- **η κασετίνα ενός βυζαντινού γραφέα** με όλα τα απαραίτητα σύνεργα: φτερό, καλάμι, πινέλο, κονδυλοφόρος, γλύφανο (για αφαίρεση του ξεραμένου μελανιού από το καλάμι), σφουγγάρι (για σβήσιμο του νωπού μελανιού), ελαφρόπετρα (για σβήσιμο του στεγνού μελανιού), διαβήτη (για ίσες αποστάσεις μεταξύ των γραμμών)
- **πλάκα και κονδύλι**
- **συνθετήριο και τυπογραφικά στοιχεία**
- **μήτρες** για κατασκευή νομίσματος

Ακόμη:

- Δείγματα διαφόρων ειδών χαρτιού
- Φύλλο με το αλφάβητο Braille

B.1.5. Επιτραπέζιο παιχνίδι

«Μια νύχτα στο μουσείο»

Επιτραπέζιο παιχνίδι με σκοπό την εξοικείωση των παιδιών με το χώρο και τις λειτουργίες ενός μουσείου μέσα από τα εκθέματα της μουσειοσκευής, που εντάσσονται και πρωταγωνιστούν σε ένα οικείο στις προτιμήσεις τους μέσο.

Στο **πίσω μέρος του ταμπλώ** δίνονται οι απαραίτητες πληροφορίες για το παιχνίδι (τόπος, χρόνος, δράση, πρωταγωνιστές, στόχος). Ένα **φυλλάδιο οδηγιών** προτείνει τρεις τρόπους παιχνιδιού. Διαλέξτε ή προσαρμόστε αυτόν που ταιριάζει στην τάξη σας.

Σε ένα **σακουλάκι** υπάρχουν:

κάρτες υπόπτων,

κάρτες κλεμμένων αντικειμένων,

κάρτες αιθουσών

κάρτες πιθανών τόπων, όπου μεταφέρθηκαν τα κλοπιμαία

Κάρτες «σωστού» «λάθους»

B.2. Κουτί με αναλώσιμα υλικά

- 5 πακέτα νωπού **πηλού** (συσκευασίας 1 χλγρ.)
- 5 πακέτα **πλαστελίνη** 7 χρωμάτων, που στεγνώνει
- 1 πακέτο **ξυλάκια** για σουβλάκια (περίπου 200 τεμαχίων)
- 8 κουτιά των 4 τεμαχίων με **στικάκια κάρβουνου**
- 1 μπουκαλάκι **μαύρο μελάνι** σε γυάλινο μελανοδοχείο
- 1 μπουκαλάκι **κόκκινης σινικής μελάνης**
- 1 μπουκαλάκι **μαύρης σινικής μελάνης**
- 1 **ταμπόν σφραγίδας** σε μεταλλική θήκη με έξτρα ανταλλακτικό μελάνι
- 1 κουτί με **τέμπερες** των 12 χρωμάτων
- 8 **πινέλα**
- 1 **κλεψύδρα με άμμο**

- Τα υλικά επαρκούν για τις πρώτες χρήσεις.
- Το κουτί λειτουργεί σαν «οδηγός» για τα υλικά που απαιτούνται για όλα τα εργαστήρια που προτείνονται
- Προτείνεται να προσδιοριστεί εξαρχής ο φορέας που θα έχει την ευθύνη για την ανατροφοδότηση υλικών

B.3. Μουσειοσκευή ΑμεΑ

- Απευθύνεται, κατά κύριο λόγο, σε άτομα με μειωμένη ή καθόλου όραση και προτείνεται η χρήση του από τα σχολεία Ειδικής Αγωγής
- Περιλαμβάνει αντικείμενα που επιλέχθηκαν και προσαρμόστηκαν (ως προς το μέγεθος και την τεχνική απόδοσης της γραφής) με βάση τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών με προβλήματα όρασης (με την πολύτιμη αρωγή του Φάρου Τυφλών Ελλάδος)
- Η επιστημονική πληροφορία είναι περιορισμένη, καθώς δίνεται έμφαση στην ενεργοποίηση των αισθήσεων και στην προσωπική «ανάγνωση» και επαφή και όχι στην τεκμηρίωση των αντικειμένων
- Περιλαμβάνει έντυπες και ηχογραφημένες πληροφορίες

B.3.1. Εκθέματα μουσειοσκευής για ΑμεΑ

Η μουσειοσκευή περιλαμβάνει:

1. Νεολιθική **σφραγίδα**
2. Πινακίδα Γραμμικής Β (με έκτυπα τα σημεία της)
3. Όστρακο αγγείου με εγχάρακτη επιγραφή
4. Λυχνάρι με μορφή ψαριού και το χριστόγραμμα
5. Ειλητήριο (γραμμένο σε Braille)
6. Σημαία της επανάστασης (με διαφορετικά είδη υφασμάτων για τη διάκριση των σχεδίων)

B.3.2. Έντυπες και ηχογραφημένες οδηγίες

Το έντυπο:

- περιγράφει τον τρόπο λειτουργίας της μουσειοσκευής
- παρουσιάζει το περιεχόμενό της και τα κριτήρια επιλογής του
- δηλώνει τους στόχους της
- δίνει στοχευμένες πληροφορίες για τα εκθέματα
- προτείνει δραστηριότητες

Το cd-rom περιέχει τις ίδιες πληροφορίες ηχογραφημένες

B.3.3. Συμπληρωματικό υλικό ΑμεΑ

Τα εκθέματα της μουσειοσκευής συμπληρώνονται με σκοπό να χρησιμοποιηθούν σε δραστηριότητες που προτείνονται στο σχετικό έντυπο για τον εκπαιδευτικό από:

1. Τέσσερα πλακίδια με σημεία της Γραμμικής Β σε αρκετά μεγαλύτερο μέγεθος από το φυσικό (βλ. παράρτημα εντύπου οδηγιών).
2. Ένα σακουλάκι με τρισδιάστατα γράμματα της αλφαβήτου
3. Διάφορα είδη χαρτιών με ποικίλη υφή

